

Příklad 1 (RBM II, č. 1570):

„Známo činíme, že jsme (Budislava z Louček) prodali (*vendidimus*) bratru Ekkovi, komturovi a templářům v Čejkovicích za 155 hřiven stříbra se všemi právy a vším příslušenstvím (*cum iuribus et adtinenciis universis*). A slibujeme témuž Ekkovi tuto vesnici chránit (*libertare*) dle zemského obyčeje (*iuxta terre consuetudinem*) proti nárokům všech našich přátel a všech, kteří by tento prodej napadli. Kdybychom tomuto svému závazku nebyli schopni dostát, zastavujeme (*obligamus*) templářům naši vesnici Hrušky s příslušenstvím, která jim má náležet jako jejich vlastnictví, a to tak dlouho, dokud neodstraníme škodu, která by kupujícímu z výše uvedeného prodeje vznikla.“

1. Jakou smlouvu uzavřela Budislava s čejkovickými templáři?
2. Co byly hřivny stříbra?
3. Co je míněno obratem „prodej se všemi právy a příslušenstvím“?
4. Z jakého důvodu nabízela Budislava templářům zástavu vesnice Hrušky?
5. Jaký další institut by přicházel do úvahy namísto zřízení zástavy?

Příklad 2 (RBM II, č. 1622):

„My, Václav, oznamujeme, že jsme prodali (*vendidimus*) Ortlibovi z Rožmitálu za 220 hřiven stříbra a jednu vázu vína rychtu s domem v Nymburku, dále mlýn na Labi u Nymburka, dva svobodné lány a rybník na řece Mrlině a jiná práva k nymburské rychtě náležející, kteréžto nemovitosti na nás spadly (*ad nos devolutum*). Pokud by někdo (3. osoba) na tomto kupci uplatňoval z titulu nabytí mlýna evikci (*eviccio*), před soudem nebo mimosoudně, budiž Ortlibovi a jeho dědicům zaručeno, že ne on nebo dědicové, ale my, resp. naši dědicové máme být pohnáni a že Ortlib s dědici není povinen se z toho mlýna nikomu před soudem zodpovídat. A kdyby někdo prokázal, že má na ten mlýn právo, tomu místo Ortliba či jeho dědiců slibujeme zadostiučinění (*compensare, satisfacere*). A dodáváme, že kdyby Ortlib nezanechal legitimní syny, mají na výše řečenou rychtu nastoupit jeho bratři či jejich dědicové.“

1. Co byste si představili pod obratem „jiná práva náležející k nymburské rychtě“?
2. Jakou cestou získal král Václav II. prodávané statky?
3. Jak byste vysvětlili pojem „evikce“?

Příklad 3 (St. Pauler Formular, ed. Loserth, č. 48):

„Říká se, že privilegium (*privilegium*) je jakoby soukromé právo (*ius privatum*) nebo soukromý zákon (*lex privata*) a že je odlišné od práva obecného (*ius commune*). Výsada (*indulgentia*) se vskutku liší od privilegia, protože nemá být udělována s takovou okázalostí, ale je poskytována zvláště nějaké osobě skrze jakoukoliv blahosklonnou vděčnost. Toto jsou součásti privilegia: intitulace, arenga (*exordium*), udělení práva (*concessio generalis*), závěrečná koroborace a dosvědčení pečeti.“

1. Co je formulářová sbírka?
2. Jedná se tu o praktickou, nebo spíše teoretickou recepci?
3. Jaké tři hlavní skladebné prvky měla středověké listina?
4. Co je koroborace?
5. Jaký význam tu má *ius commune*?

Příklad 4 (Formulář biskupa Tobiáše z Bechyně, ed. Novák, č. 260):

„Abatyše (Anna z kláštera sv. Jiří v Praze) prodává (*vendit*) klášterní statky s podmínkou (*sub condicione*). [...] My abatyše Anna a celý konvent kláštera Sv. Jiří na Pražském hradě, chtějíce ulehčit stavu našemu a našeho kláštera, statky našeho řečeného kláštera ve vsích Lidmovice, Podhoří a Lužice (?), ležící v netolickém kraji, z nichž kvůli jejich odlehlosti a špatnosti našich zlotřilých sousedů nemohl vzejít nám ani našemu klášteru po dlouhý čas vůbec žádný užitek, pronajali jsme (*locavimus*) vznešenému muži panu Tobiášovi z Kamenice, podkomořímu Království českého a purkrabímu bechyňskému, dokud bude živ, [...] tak totiž, že týž pan Tobiáš po uplynutí doby tří let počítané nepřetržitě od uplynulého svátku Sv. Jiří, na kteréžto období jsme mu udělili osvobození od platby, bude platit (*assignabit*) nám a našemu pražskému klášteru každoročně z titulu nájemného (*census*) dvacet hřiven stříbra pražské váhy. Až pan Tobiáš splatí dluh věčného těla, řečené statky se zvelebenými poplužními (*araturae*), osetými poli (*sati* ?) a jinými věcmi movitými a nemovitými (*res mobiles et immobiles*) mají být svobodně navraceny nám a našemu klášteru bez odporu ze strany Tobiášových dědiců, nebo nějakých jiných lidí.

1. Jaké dva smluvní typy jsou v ukázce zmíněny a co je jejich podstatou?
2. Jakou smlouvu a uzavřela abatyše Anna s Tobiášem z Kamenice?
3. Co bylo pohnutkou k uzavření smlouvy?
4. Co je podmínka obecně a v tomto případě?